

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРЮ:
Місячно 5-00 зл.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зл., Німеччині 7-50 зл.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зл., Австрії 7-50 зл.,
Збірна адреса 1 зл.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

21. вересня -- це день Українського Студента

в тернопільському воєвідстві!

Переводьте збірки! Складайте жертви на Допомоговий фонд Українського Студентства!
Чехове конто в П. К. О., Варшава ч. 153.735. 566 2—2 „Т-во ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ“ у Львові вул. Сувієвського ч. 21

Премія від забезпечення будинків в „Дністрі“
буде в 1931. р. така сама як в ПЗУВ, тому
до дня 31. жовтня ц. р. виповіджте в ПЗУВ
дозволену законом 1/3 часті і негайно зго-
лосіть її до забезпечення в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руска ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шляди ч. 143.457).
як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоб піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 7-10

Прикре і болюче.

Львів, 19. вересня 1930.

Польська шовіністична преса далі веде за-
взяту кампанію „за самообороною“ польсько-
го елементу на „кресах“, далі робить шум і га-
лас з приводу фактичних і урочених саботажів,
далі насичує атмосферу нещасної Землі Галиць-
кої бацилами ненависти до всього українського
і накінець далі жонглює погромницькими кли-
чами. При тім нуте, очевидно, цілу низку но-
вих фактів саботажу, між якими стрічаємо
чимраз менше дійсних фактів підпалу, а далеко
більше невдатих спроб підпалювання поль-
ського приватного добра. При освітлюванні
невдатих підпалів ця преса не забуває в кож-
ному окремому випадку дати „наглядний“ до-
каз на те, що підпалу хотіли dokonати „гайда-
маки“. Цим неспірним і непохитним доказом
є, на її думку, неминухо пляшка нафти чи бен-
зини чи якогось іншого запального палива з не-
замінною коробкою сірників. Очевидно, що
ми не беремося входити в аналіз цих „дока-
зів“ на українське джерело саботажу, але й не-
можемо на них не звернути особливої уваги.
Коли палє українське добро чи то на греко-
католицькому приходстві чи на обійсті укра-
їнського господаря-селянина, тоді ця преса
не забуває записати цього точно на рахунок
того самого „гайдамацького бандитизму“, за-
кликуючи рівночасно на іншому місці того са-
мого органу всю польську суспільність до „са-
мооборони“ і реванжу.

Ми вже зняли становище до цих злощас-
них підпалів без огляду на те, хто їх докону-
вав, тобто без огляду на те, чи були вони ділом
українських чи неукраїнських рук. Бож і один
і чоловік представників місцевої влади, а саме
теперішній львівський воєвода відніс на раху-
нок українських підпольних організацій
50 проц. підпалів. Дальших 50 проц. треба від-
нести, очевидно, на рахунок всякого роду про-
вокаторів, жертв несприятливої конюнктури на
обіжних ринках і накінець на рахунок „само-
оборони кресів“. Ми поставилися зовсім нега-
тивно до цього роду акцій з боку українських
революційних, підпольних чинників, оскільки
вона від них походить, вважаючи її шкідливою
не тільки для нашого краю, але й для україн-
ської справи взагалі, а польська шовіністична
громада та її преса мобілізує далі погромниць-
кий похід проти української суспільності та її
культурних надбань. До чого вона цим доведе
— не знаємо, але певні, що до нічого ні полі-
тично розумного ні для неї корисного.

Колиж ми ще раз повертаємо до цієї
справи на цьому місці, то не тому, що нас за-
ставляють до цього перспективи реванжів і не-
тому, що пожежі нищать і наше народне до-
бро, як приватне так і громадське (читай, ко-
оперативні) і не тому, що жертвою цієї заві-
рюхи впаде уже трупом один свідомий україн-
ський селянин, і не тому, що маємо вже десятки
збитих і поранених наших Богу духа винних
селян, і навіть не тому, що по наших селах по-
чався вже й загони польської кінноти, але
тому, що ми засадничі і з принципових мо-

тивів протиставимося всякій руїні й анархії,
звідки вона не походилаб, зокремаж осуджує-
мо нищення приватного добра без огляду на те,
хто є його спричинником. А тимбільше ніяк не
можемо не осудити різко не лише вчинків, але
й намірів, що посягають на культурні надбання
й культурні цінності, чиб вони не були.

Наша Галицька Земля, що зазнала від 1914
р. вже неодної великої руїни, що пережила вже
в повоевних часах неодні стихійне, елементар-
не нещастя, від чого ще досі не очунала і від
чого по нинішній день носить ятриві рани, хіба
не може бути вічним тереном руїни та знищен-
ня. На ній мусить далі проявлятися, як і досі,
дух конструктивної праці й розбудови, в її на-
селення мусить ще глибше акорінітися ідея ро-
зумної організації народньої енергії для за-
гального добра, таке ж як консолідація народ-

ніх сил для доцільної і розумної самооборони
свого національного організму, своїх націо-
нальних цінностей і надбань культурними засо-
бами і збірними зусиллями. Життєва сила і
племінно-консолідаційна снага нашого народу
така велика, — як це засвідчила історія — що
для нас не можуть бути страшними ніякі по-
громницькі кличі, ніякі екстермінаційні засоби
тих, які їх пропагують.

Кожній, культурній, здорово-думаючій лю-
дині відомо, що історія всіх часів і народів не
знає такого випадку, де підпалами приватного
добра хтось здобув би для свого народу полі-
тичну й господарську незалежність. Так само
не знає і такого випадку, де держава консолі-
дувалась би та скріплялась акцією шовіністич-
них код, яка змагає до знищення культурних
і цивілізаційних надбань чи навіть до фізично-
го виснаження невинних і небажаних собі мі-
ліонів співгромадян іншої національності.

На нашій нещасній землі є, видно, такі,
що думають інакше. Не діється це очевидно
без глибоких причин політичної натури, про які
тепер писати не думаємо. Зазначимо тільки, що
все те видається нам в найбільшій мірі шкід-
ливим, бо паралізує всяку творчу працю, спри-
чинює анархію, сіє руїну та робить ілюзорни-
ми ті не раз великі і високі гасла, якими за-
сиплені елементи звичайно намагаються
прикрити свою роботу.

День Студента.

Поможіть нашій молоді здобути знання.

Починається академічний рік. Учениками
всесюдних і середніх шкіл звичайно опікують-
ся батьки, натомість студенти високих шкіл
мусять у більшості пробиватися власними си-
лами і замість спокійно віддатися науці, всю
свою енергію зуживають на те, щоб заробити
хоч на нужденний прожиток. А знайти зароби-
ток в українській дійсності — не легко. Лише
шчасливим удається дешево заробити, — часто
ледади стільки, що вистане на чай і сухий хліб.
Про одіж, про теплу одіж на зиму і про взуття
немає що й говорити. Дійсно в голоді й холоді
студіює наша молодь. Не диво, що серед такої
борні за існування багато спосібної молоді за-
лишається на шляху, а ті, що у важких змаган-
нях дійдуть до своєї мети, приходять дуже ча-
сто знесилені, розбиті фізично й духовно і не є
тим, чим повинні бути.

В державній нації з обильною помічю сту-
діюючій молоді приходить держава, а в даль-
шому громадянство. У нас цей обов'язок спа-
дає виключно на громадянство, яке мусить
дбати про свою високошкільну молодь ще в
більшій мірі ніж державна нація. Висловом цієї
опіки над українською високошкільною мо-
лодю є „Товариство Прихильників Освіти“ у
Львові, яке старається по своїм силам прихили-
ти з моральною і матеріальною помічю по-
требуючим студентам.

„Товариство Прихильників Освіти“ не має
ніякого майна, а потрібні фонди збирає з вкла-
док членів і жертв громадянства. Ці вкладки й
жертви в минулих роках принесли стільки, що
„Товариство Прихильників Освіти“ в дуже ма-
лій мірі могло заспокоїти найконечніші мате-
ріальні потреби найбільш потребуючих. На
справжній цілі „Товариства Прихильників Осві-
ти“ на ширшу освітню діяльність серед сту-
діюючої молоді, на виторювання культурних
цінностей, на наукові роботи, бібліотеки і т. п.
— не вистачало вже засобів.

Старанням „Товариства Прихильників Осві-
ти“ вдалося в біжучому році одержати дозвіл
від воєвідських урядів на переведення одно-
денної прилюдної збірки на цілі Товариства, а
саме на терені воєвідства львівського в дні
26. вересня, станиславівського 25. вересня,
а тернопільського 21. вересня ц. р.

Лиш один день триватиме збірка в пооди-
ноких воєвідствах, але ця однокденна збірка по-
винна принести стільки жертв, щоби „Т-во При-
хильників Освіти“ могло сповняти свої стату-
тові завдання протягом цілого біжучого шкіль-
ного року. В цьому дні не повинен відказатися
ні один українець, ні одна українка від аложен-
ня хочби найменшої жертви на українського
студента.

Правда, українське громадянство є дуже
перетяжене жертвами, але поміч студіюючій
молоді — це одна з найважливіших національних
потреб і обов'язків.

Від нашої молоді залежить будучність на-
ції, а з людей з вищою освітою рекрутується
провід нації. Українське громадянство мусить
збірними силами, навіть відіймаючи собі від
уст — дати потрібну поміч українській студію-
ючій молоді, аби рік-річно доповнялися про-
віджені ряди провідної верстви відповідно під-
готованими людьми.

Поможіть нашій молоді здобути знання, що
найкращу й найпевнішу зброю як для одиниці,
так і для народу!

Пятилітка утопії.

„Правда“ пише, що серед робітництва зро-
стають впливи правої опозиції. У різних фабри-
ках робітники явно виступають проти політики
Сталіна, а в фабриці „Праця“ один робітник на
мітингу у промові заявив, що план пятилітки є
утопії. „Правда“ скаржиться, що найбільш
активні робітники переходять до опозиції.

Позір! Купці, Промисловці, Ремісники! Позір!

Чи Ви вже передплатили одинокий місячник, присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла „ДОБРОБУТ“? Вже появилось 4. число! Якщо ні, то пишіть на адресу: Львів, Ринок ч. 10, а вишлемо негайно зразкові числа. Ціна примірника 50 сотиків.

ВИБОРИ.

ВИБОРЧИЙ ПОРАДНИК.

Найважливіші постанови виборчої ординації.
(Продовження.)

Право перегляду виборчих списків та виборчі рекаляції і спротиви.

Дня 27. вересня 1930. р. Обоводова виборча комісія викладає списки виборців до прилюдного перегляду.

Арт. 35. 1) Списки виборців викладається до перегляду, рахуючи 28 днів від розписання виборів, на час 14 днів, в урядовому помешканні обоводової виборчої комісії, щоденно протягом 6 годин і то в такім часі, щоби влехшити виборцям перегляд списку.

2) Право перегляду списку виборців дозволяє також кожному робити потрібні нотатки і витяги таким способом, який не був би перешкодою для перегляду списку іншим особам.

3) Урядові години обоводової комісії оголошуються способом уживання у даній місцевості.

4) Найпізніше 42-го дня від розписання виборів кожний громадянин має право внести до обоводової комісії рекаляції проти пропущення його самого, або когонебудь іншого в списку виборців, як також проти вписання когонебудь неуправненого.

5) Рекаляції вільно зголошувати письменно, або устно до протоколу і вони мають бути скріплені доказами, якщо не відносяться до загально відомих фактів.

6) Безіменних рекаляцій комісія приймати не буде.

Пояснення:

Кожний громадянин має право переглядати виборчі списки і робити собі відписи. Виборчі списки мають бути виложені до перегляду на протязі 14-ох днів. Коли обоводова комісія поступає незгідно з постановами арт. 35, слід внести жалобу до окружної виборчої комісії.

Українські громадяни, замешкалі у воевідствах львівським, тернопільським, станіславським і польським, мають право писати письма до обоводових і окружних комісій в українській мові, а то на основі постанов закону з 31-го липня 1924 р. В. З. Р. П. ч. 73. про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей і на основі виконавчого розпорядку ради міністрів до цього закону з дня 24. вересня 1924 р. Українські громадя-

ни замешкалі у воевідствах краківським (Лемківщина) і люблінським (Холмщина, Підляшшя) мусять звертатися до виборчих комісій у польській мові тому, що на тих територіях українська мова не має ніяких прав.

Ось зразок жалоби проти негідного з написаним вложення до перегляду виборчих списків і проти непазешитого оповіщення про вибори.

До

Окружної Виборчої Комісії в Золочеві.

Обоводова Виборча Комісія в Лапшині, повіту Бережанського, виложила списки виборців незгідно з постановами арт. 35 виборчої ординації до союму, а саме: про виложення списків виборців не оголошено оповістки, як рівнож не було оповістки про урядові години комісії. Крім цього члени виборчої комісії (тут подати імена і прізвища тих членів виборчої комісії) забороняють робити нотатки і витяги.

Свідки: (тут подати імена і прізвища та точні адреси свідків).

Тому Окружна Виборча Комісія зволить поучити Обоводову Виборчу Комісію про постанови арт. 35 і спонукати, щоби вона і її члени поступали згідно з тими постановами. Лапшині, дня . . . . . 1930 р.

(Слідують підписи і точні адреси виборців.)

Кожний має право жалати від урядуючого члена комісії, щоби прийняв до протоколу його устну рекаляцію, значить, щоби записав те, що скаже, як рекаляцію. Такий протокол-ре-

Чай марки Бузьок
найсвіжіша мішанка ч. 40.

каляцію має підписати той, що вносить рекаляцію і один член комісії. За неграмотного підписує свідок. Крім підпису маєтеся подати точну адресу. Можна також самому собі написати рекаляцію і вручити членові виборчої комісії за потвердженням відбору, або переслати поштою порученим листом. Але радимо нашим громадянам, звертатися з порадами у всіх рекаляційних справах до українського виборчого комітету, бо тільки тоді є запорука, що рекаляція буде добре написана.

Виборчі рекаляції і спротиви.

Арт. 36. 1) Рекаляцію проти пропущення у списку особи, управненої до вибирання, полагаджує негайно обоводова комісія, видає в цій справі рішення і згідно з ним доповнює список виборців.

2) Якщо зайде цього потреба, тоді обоводова комісія може зажадати від того, що вносить рекаляцію, доповнити предложені докази.

3) Своє рішення доручає обоводова комісія особі пропущеній у списку у спосіб приписання в арт. 37. уст. 2 і одночасно оголошує це оповісткою, вивішеною в помешканні виборчої комісії.

Пояснення:

Кожний виборець має право внести рекаляцію за непоміщені у списку особи. Отже коли хтось у рекаляційному речинні не є присутній на місці, то може прохати іншу особу, щоби вона внесла за нього рекаляцію.

Ось зразок рекаляції виборця проти пропущення його в списку виборців.

До

Обоводової Виборчої Комісії в . . . . .

Рекаляція.

(Імя і прізвище) . . . . . замешкалий в громаді . . . . . повіту . . . . . просить Комісію помістити його на списку виборців до союму громади . . . . . тому, що прислугоє йому право вибирання у цій громаді.

1) Підписаний є громадянином польської держави. Доказує це: долучене свідоцтво приналежности, удостоверений відпис (довод-у особіст-ого), паспорт, військового документу, витягу з книг населення, робітничої книжечки і т. п. (Досить долучити один з тих документів).

2) Підписаний укінчив дня 29. серпня ц. р., отже перед днем оголошення виборів, 21 рік життя. Доказує це: долучений витяг з метрики, свідоцтво народження.

3) Підписаний мешкає день перед оголошенням виборів і мешкає далше в громаді . . . . .

Доказ: мельдункова карточка, переслухання свідків . . . . . оboh з . . . . .

4) Підписаний був вправді в 1919 р. караний за . . . . . такий то . . . . . проступок однимісячним арештом, однак кару відбув ще в 1919 р., отже від відбуття кари минуло більше як 3 роки.

Треба було найти нічліг, а не було це легко. На щастя, вусач, що покурював люльку на порозі кімнати сторожа, запропонував мені свої послуги: що заведе мене до дешевого готелику, де переночую як князь. Ясно, що я згодився з радістю.

Цей вусач робив вражіння добродушного молодця. По дорозі я довідався, що він називається Рогер, був учителем танців, плавання, фехтування та руханки в сараяндській гімназії і що довгий час служив в африканським легіоні при стрільцях. Цей останній факт відразу рішив про мою симпатію для нього; діти завсіди тягнуть за вояками. Ми попрощалися під воротами готелю стиснувши собі сильно руки, немов би обіцяючи, що станемо приятелями.

А тепер, читачу, мушу висповідатися з одної подробиці.

Коли Маціцький опинився в своїй холодній кімнаті сам, перед чужим, загальнодоступним ліжком заїздного дому, його серце не витримало і великий філософ заридав як дитина. Життя почало його лякати; він почував себе супроти нього слабим і безборонним і плакав ридав.

А серед тих сліз виринули постаті членів його рідні; він побачив опустілу хату, розсіяну рідню — тут маму, там тата... Не було вже свого даху над головою! не було родинного огнища! і тоді, забуваючи за власне лихо, весь у думках над родинною бідною, Маціцький званився на велику та гарну постанову: відбудувати власними силами дім і родинне огнище Ейсетів. А потім, гордий, що найшов у своєму житті таку високу мету, обтер свої сльози, що не значили мушини та будівничому домашнього огнища і не гаючи ні хвилини, почав читати правильник пана Віота, щоби познайомитися зі своїми новими обов'язками.

(Продовження буде.)

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21, ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

13)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Страшний дзенькіт заліза прокинув мене з мого ніжного настрою. Передімною виринула якась довга постать з рудими бокобородами, що вийшла нечутно до канцелярії. Це був генеральний наставник.

Він мав нахилених в бік голову, як мученик, і глядів на мене з найсолодшою усмішкою, погріваючи вязкою ключів усякої величини, що висіла на його вказуючій пальці. Його усмішка була би прихилила моє серце для його особи, але його ключі скреготіли так страшно: „дзень! дзень!“, що страх мене взяв.

— Пане наставнику — сказав директор — ось заступник пана Серієра.

Пан Віо вклонився мені і всіміхнувся найсолодшою усмішкою в світлі. Але його ключі кидалися недоволені і сичали іронічно:

„Сміх! Цей смішак сміє заступати Серієра!“

Директор так само добре зрозумів слова ключів, як і я, і додав, зітхаючи:

— Я знаю, що відхід пана Серієра є для нас невіджаданною втраченою (тут ключі справді захлипали...), але я певний, що коли пан Віо спеціально заопікується нашим новим учителем і відкритим йому цінні підстави навчання, ладу та дисципліни, що обов'язують у нашому заведенні, тоді ми не відчуємо дуже сильно відсутності пана Серієра.

Пан Віо, все це а приємною усмішкою, відповів мені, що може рахувати на його поміч і що охотно поділиться зі мною своїми радями. Та ключі не були прихильніше настроєні,

якби ви чули як вони хвилювалися і клацали зубами: „Слухай смаркачу! це не жарти!“

— Пане Ейсет! можете вже відійти — закінчив директор. — Ще цю ніч мусите переночувати в готелі... А завтра, будь ласка, придіть в 8-й год. зранку... До побачення...

І попрошав мене поважним кивом голови.

Пан Віо, все ще солодко — всіміхнений, проводив мене до дверей; та заки попрощався, всунув мені в руку малий зшиток.

— Це правильник нашого заведення. Будь ласка, прочитайте і передумайте...

Відчинив двері і зачинив їх за мною, подаючи ключами: „дзень! дзень! дзень!“

Про те, що мені треба посвідити, забули... Я блукав добру хвилину по довгих, темних коридорах, на-омацьки вдовж стін шукаючи дорозги. Сам-там крізь віконця з ґратами падала смуга місячного світла і помагала мені орієнтуватися.

Нараз серед темряви блиснув ясний пункт і яшов мені назустріч... Я пройшов ще кілька кроків. Світло росло, наближувалося до мене, пройшло мимо, віддалилося і шезло. Виглядало це як візія та хоча яка коротка, я встиг схопити з неї всі подробиці.

Уявіть собі дві жінки, ні, дві тіні... Одна стара, поморщена, зігнута в три погібелі, з окулярищами, що вкривали половину її лиця; друга молода, струнка, трохи видужена, як буває вське марево, зате з чимсь, чого марева не мають: з парюю чорних великих очей, чорненьких-чорнісеньких... Стара несла в руці мілану ляпку; „чорні очі“ не несли нічого...

Обі тіні пройшли попри мене, мовчки, швидкою ходою, не зазримітивши мене. І дарма, що вже шезли давно, я все ще стояв на цьому-же місці під подвійним вражінням чару та жаху.

Я йшов далі, на-омацьки, серце билосся сильно в моїх грудях, бо передімною в померках паніла надалі марево з страшною ворожбою в очах, поруч чорних очей...

На підставі повного, підписаний на основі обов'язкових законів не є позбавлений права виборництва.

Тому Об'єднана Виборча Комісія зобов'язана помістити підписаного у списку виборців в громаді.

(Місцевість, дні, 1930 р.)
(Ім'я і прізвище і точна адреса того, що вносить рекламу).

Увага: У зразку поміщено відповідь на всі можливі причини невнесення у список виборців. Якщо той, що вносить рекламу, знає про причину пропуску його у список, має зазначити й опростити лише ту причину.

НІМЦІ Я БЛОК НАЦ. МЕНШИН.

Нетактовний виступ б. посла Утти.

У північній польській пресі, а за нею у всіх інших газетах появилася заява б. німецького посла Утти на тему німецьких виборчих планів. М. ін. кажеться там так: німці — мовляв — на терені б. Конгресівки стоять безумовно на ґрунті польської державності і тому „з уваги на випадки, які в останньому часі діються у Східній Галичині (п. Утта каже „Малопольщі“ — прим. Ред.) і з уваги на становище, яке представники слов'янських національних меншин заняли в останньому соймі“, було би для німців — на думку п. Утти — рідко дуже трудною а навіть неможливою приступити до блоку національних меншин“.

Пан Утта, так само як инр. б. нім. посол Віль, задекларував себе вже в мин. соймі, як політичний польонофіл та угодовець. Це його особиста справа та — щонайвище його земляків, — і вона нас ні не пече ні не морозить. Тому й усіх декларацій п. Утти на тему його лояльності і т. д. нас не дивують і — не цікавлять. Але в даному випадку зайшло, здається, велике непорозуміння, яке мусить викликати щонайменше здивування. Бо чи п. Утта говорив про есентуальний блок німецьких партій у Польщі з українськими підпіллям та взагалі справниками революційних чи псевдореволюційних актів, чи з українськими політичними партіями? Що спільного має есент. технічний виборчий блок німецьких і українських легальних політичних організацій з революційно-підпольними, самостійними, анархічними чи просто провокаційними виступами, яких ці українські легальні політичні партії ніколи на свій рахунок не брали й не беруть? Пан Утта начитався видно краківського „Курера“ і крізь його окуляри дивиться і на останні випадки в Галичині і на ціле українське життя. Те саме торкається його уваги про тактику української парламентарної репрезентації на терені польського союзу. Пан Утта може з нею не погоджуватися, але ляпідарне окреслення її як „антидержавної“ є таке банальне, що справді не лишило людини, яка вважала себе — німецьким політиком! Так само можна бути противником блоку національних меншин. І ми нині не є великими прихильниками такого блоку. Але не треба відразу шукати аргументів проти ідеї блоку в мішку поганого дематогії і есентуально-смакційної фразеології, яка п. Утті має — видно — допомогти в його політичній кар'єрі.

ЧИ БУДЕ ПОЛЬСЬКИЙ БЛОК У СХ. ГАЛИЧИНІ.

У вчорашній „Газ. Поранній“ появилася передова стаття п. н. „Під натиском фактів“, у якій автор палко накликав до створення на терені Сх. Галичини виборчого блоку всіх польських груп і партій, аргументуючи потребу такого однотайного польського виборчого фронту „безпосередньою небезпечкою“, яка бучим то грозить усім полякам у зв'язку з останніми випадками дійсних чи уявних саботажів. В тому ж самому числі „Газ. Пор.“ на 6, стор. конкретно повідомляється, що вже заплановано на терені Східної Галичини виборчий блок усіх польських партій Центроліву з Стронніством Народовим (ендеками). Цей блок ніби обіймає і місто Львів.

Але одночасно „Хвіля“ (теж з дати 20. а. м.) у телефоніграмі з Варшави повідомляє, що у Східній Галичині вправді мала бути створена однотайна польська ліста, однак з огляду на негативне становище соціалістів, а почасті й ендеків польські партії підуть до виборів окремо.

Наші інформації такі: Неофіційні переговори чи радше „нацупування ґрунту“ щодо спільного виборчого блоку всіх польських партій у Сх. Галичині справді були, велися в різних напрямках і ще не покинулися. Однак ендеки будим то рішуче відкинули ідею кооперації з синацією, а тих самих засадничих і практичних мотивів, що й на Помор'ю. Головними аргументами ендеків проти всякого блоку (навіть з хадеками), це бажання перевірити фактичний стан своїх впливів. Колиб навіть спеціальні умови цих виборів не дали ендеків великої кількості мандатів — вона думає таки через виборчу акцію скріпити свої впливи у польсько-

Краса притаєна

— в жіночій волоссі. Shampoo Elida відкриває її в цілій повноті. Його делікатна піна привертає волосся природний колір і робить його лискучим і пушистим.

Хто вжив Shampoo Elida чеше волосся легше, а ондуляція тримається значно довше.

ELIDA SHAMPOO

В еміграційних справах

У зв'язку з тим, що Еміграційний Уряд при міністерстві праці й суспільної опіки у Варшаві покликав недавно до життя Еміграційний Синдикат, відбулася з ініціативи експозитури Еміграційного Уряду у Львові в дні 18. п. м. конференція представників усієї львівської преси. На конференції подали представники згаданої експозитури подрібні інформації про характер і програму Еміграційного Синдикату. Про цю переважно справу напишемо ширше в найближчому числі.

му громадянстві. З другого боку санація уважає саме „східні креси“ керницею своїх мандатів, бо — мовляв — цю керницю можна тут так поглиблювати в глиб і ширину, як цього не можна напр. на Познанщині. З тих мотивів блок санаційно-ендецький, хоча ідеологічно дуже близький і логічний (антиукраїнські гасла), здається не буде реалізований. Зате більші вглядя все ще має блок центроліву й ендеції, тим більше, що ППС у Сх. Галичині має мінімальні впливи і волила би скріпити у східних воєводствах радше ендецією ніж віддавати монополі санації. В усякому разі — такі є наші інформації — коли навіть не буде ніякого формального порозуміння поміж трьома польськими виборчими суперниками: ББ, центроліву і ендецією (халеція не входить у нас в рахунок), то польські листи мають бути у східно-галицьких і волинсько-польських округах складані і зголошувати в той спосіб, щоби допускати в одній окрузі що найвище до двох поль. лист а то й до одної, уможливаючи іншим листам стримуватися від конкуренції.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ РУХ НА ВОЛИНІ.

Першою започаткувала виборчу акцію санаційна „Укр. Нива“. Всі свої сили вона звернула проти УНДО й тих осіб, у яких вбачає кандидатів на майбутніх посадах і сенаторів, виливаючи на них цілі ведра найбільш дурних помыл.

В останніх днях минулого тижня вперше виступили на Волині т. за. ББС (ППС ревоц. фракція), які заповіли на 14. вересня в різних містах маніфестаційне віче „проти азіатизму (закуску) німців і українців“ (так і написано в оголошеннях). Віча перенесені на 21 вересня. Причини, як кажуть, та, що не було кому вічувати й маніфестувати.

Так само відложено на 21. вересня віча й маніфестації проти німців, які заповідено від цілої низки різних організацій. Під афішами, що оголошують про ці віча й маніфестації, бачимо назви урядових корпорацій і установ: духовенства католицького, духовенства українського (?), духовенства православного, жидівського, караїмського, авлаотської ради, різних організацій і... „Рідної Хати“, „Української Ниви“ та укр. санац. кола. Чи ці санаційно-українські організації теж будуть маніфестувати проти „азіатизму українців“, покаже 21. вересня.

Цькування і наклепи.

На маргінесі виступу краківського „Л. Курера“ проти україн. гімназій і вчителів у Дрогобичі

Від одного поважного громадянина з Дрогобича отримуємо слідуєчі уваги:

Інформатор краківського „Курера“ з Дрогобича накинувся з лайкою в дописі з дня 8. IX. п. р. на вчителів українців за те, що вони відважились, як державні урядовці, дати свої діти до гімназії „Рідної Школи“. Крім того він не може погодитися з тим, щоб „русини“ могли вчити в польській школі, бо вони, мовляв, деправують польську молодь. На такі нісенітничі не варто відповідати, бо горбатого й могла не привізу, однак при нагоді не шкодить звернути увагу нашому громадянству та й кореспондентів „Курера“, серед яких страшних обставин приходить жити державному урядовцеві, українцеві. На основі закону відносно кожному громадянину посилати свої діти до школи, до якої йому подобається. Так само на основі закону належить кожному урядовцеві зворот оплати за науку його дітей у приватній школі. Здається теж, що це ніяка ласка, але обов'язок держави дати можливість кожному урядовцеві-громадянину розвивати і плекати свою рідну культуру. В Дрогобичі нема державної гімназії з українською мовою навчання, а в держ. гімназії з польською мовою навчання ведеться науку української мови лише в двох перших класах а вже до третього вступ для неї заборонений. Тому українська дитина не має взагалі ніякої змоги вчитися у тій гімназії своєї мови та літератури. Чейже наука української мови в двох годинах тижнево в двох перших класах не може бути аргументом — що „русини“ мають можливість вчитися своїй рідній мові і літератури. Мимоходом кажучи, ціле навчання укр. мови в тих класах є пародією науки, бо лиха нота з тої мови не впливає на вислід класифікації, а крім того на бажання батьків дирекція гімназії може звільнити ученика від науки предмету української мови. З тої причини вчитель цього предмету є безрадний, бо не має в руках ніякої ексекутиви, щоби примусити молодь до солідної науки.

Безличністю є теж звик, що українські вчителі у польських школах „деправують“ польську молодь. Хто як хто, але саме український учитель якнайкраще зв'язується зі свого педагогічного обов'язку, бо йому в голові дати молоді знання предмету а не шовіністичну отруту. Очевидно, що „Куреркові“ було би приємно бачити в польській школі вчителем кожного „русина“, який скривив би душою, змінив свій обряд на латинський та став gente Ruthenus natione Polonus. Такий ренегат молодечої душі вже мабуть не деправував би!..

Вкінці третя провокація в одному короткому дописі. Пише „Куререк“, що українська гімназія в Дрогобичі є гніздом „вивроткових антипаньствова“ елементів. Тимчасом правдою є, що дрогобицька українська гімназія може бути

вразком установи, яка дбає виключно за науку й освіту, а не політику, а управа школи, її учительський склад та вся педагогічна система не мають нічого спільного з рідкими одиничними вибірками.

Колиб всі польські школи стояли на тому педагогічному рівні, що українська гімназія у Дрогобичі, то і їм і польському народові вийшло б це напевне на добро.

~~~~~

ПЯНИСТ

Тарас Шухевич

приймає зголошення на приватні лекції
524 вул. КРАШЕВСЬКОГО ч. 23. 2—2

~~~~~

ПЕКУЧА СПРАВА.

Про потребу наших церков у Львові.

Загально відомо, що в деяких частинах міста Львова дається сильно відчувати недостача нашої церкви. До таких частин міста належить розлоге Стрийське передмістя, яке за останніх десятих літ розрослося і розбудувалося дуже широко і де маленька церквочка СС. Василянок, положена при вул. Зиблікевича, отже майже в середмісті, абсолютно не в силі обслужити кількох тисяч вірних греко-кат. обряду, мешканців того передмістя. Те саме треба сказати про ціле Янівське, а ще більше про продовження Личаківського передмістя Пасіки, Яловець і Кривчиці, які розростаються сильно просто на очах і в яких український елемент позбавлений зовсім своєї церкви (великий костел буде будуватися побіч самої Личаківської рогацької).

Та коли на згаданих передмістях потреба нашої церкви є без сумніву велика, то вона просто пекуча в VI. дільниці Львова, де наші люди з таких великих вул. як Сапиги, Кентшинського, Пільної (тепер: „Львовських Дзвонів“), Задвір'янської, Листопада й Потоцького з десятками їх поперець, позбавлені цілковито змоги помолитися у своїй церкві і вислухати раз на тиждень Служби Божої в зрозумілій мові. Це тоді, коли до розпорядимості римо-католицького населення в цій дільниці стоїть аж 6 (словами: шість) костелів!

Наші занедбані в церковно-релігійній дільниці цієї дільниці просто каригідні, коли зважити, що вже давно перед війною придбано гарну площу під будову нашої церкви на розі вулиць Пільної, Білінських і Дунін-Борковських, яку навіть посвячено, при чому на будову тої церкви було зібрано навіть поважнішу суму. Розуміється, що гроші в часі девальвації пропали, але ніяк і нічим не можна оправдати того, що тої акції ніхто не продовжує, хоч від хвили заложення вугільного каменя під будову тої церкви минуло двадцять літ!

У VI. дільниці Львова потрібні щонайменше дві церкви: одна на згаданій площі, що обслуговуватиме релігійні потреби українського населення тої частини дільниці, яка положена ближче вул. Сапиги, а друга церква повинна би стати при вул. Потоцького (найкраще в безпосередньому сусідстві великого монастиря СС. Василянок) і обслуговувати населення сусідніх вулиць включно з сумежною Вулькою.

Це піддаємо ласкаво під увагу нашим компетентним церк. кругам, які повинні заініціювати негайно збірку на збудування нашої церкви в першу чергу на розі згаданих трьох вулиць, бо вона там без сумніву найпотрібніша. (Тимчасом можна збудувати есментально навіть дерев'яний барак, тим більше, що дерево тепер дуже дешево...). Сентимент і арозуміння для цієї справи в широких кругах нашого населення у Львові безперечно є, тому слід це використати для довершення давно започаткованого і, на жаль, цілком забутого діла. Сподіємось, що в році ювілею митр. Шептицького, який розтагується і на 1931-ий рік, тисячні маси українського населення, що, замешкують широчезну смугу міста між вулицями Потоцького й Сапиги, дочекаться нарешті здійснення своїх довголітніх мрій: своєї рідної церкви.

Хотіли підпалити личаківський двірць?

Польські газети повідомляють, нібито дня 19. вересня ок. 9. год. веч. був невдалий замах на будинки личаківського заліз. двірця. В згаданій годині почули вибух біля магазину „Певету“. Під дверима магаз. наїшли розстріляну фляшку, а полум'я стало вже охоплювати стіну. Поліція і зал. служба кинулися рятувати магазин і повідомили вогневу сторожу. Як сторожа приїхала, наїшли другу фляшку з вибуховим матеріалом біля вікна магазину. Поліція веде слідство.

Колегія оборони ув'язнених українських послів.

Дня 19. вересня утворилася колегія оборони ув'язнених українських послів з поміж українських адвокатів. Родини арештованих послів можуть звертатися у справах арештованих тимчасом на адресу: Народня Канцелярія, Львів ул. Костюшка ч. 1. А. з допискою „для Колегії Оборони“.

Ще один б. посол арештований.

У Влоцлавку арештували бувш. посла Бетмана (ППС). Йому закидають, що ухилився від військ. служби під час війни проти більшовиків.

Справи меншин у Лізі Націй.

Шв. Тел. Аг. повідомляє, що в 6-й політичній комісії нім. дел. Кох-Везер (дем.) говорив про справи нац. меншин, як справу незвичайно важну для європейського мира. Зясував програму дотеперішніх метод охорони меншин, обговорив подробиці справу вношення зажалень і процедури над тими зажаленнями у комісії трьох і заявив, що гол. питанням охорони меншин мусить бути охорона природних прав меншин, рідної мови, культури та релігії. Висловив сподівання, що Ліга свідомо знаку часу, створить справедливу охорону меншин. Дел. Альбані пропонує створити постійну менш. комісію. В тій хвилі з причини гуку мотору „Цепеліна“ перервали дискусію. Бріан ствердив, що справу меншин обговорили на засіданні Ліги в Мідриді, а заінтересовані держави заявили тоді, що готові щерез розглядати справу. Тоді ухвалили постанову для устійнення нової процедури. Досі проти тієї процедури не зголошено позажних закидів, а меншости дістали гарантію, що їх просьби та жалі розглядатимуть справедливо. Процедуру цю треба піддати відп. пробам а меншини у вл. інтересі повинні зрозуміти, що не повинні посуватися за далеко, бо так Ліга станула би в дразливім положенні супроти суверенности держав. Менш. справ не ялося вихисновувати для небезпечної агітації. Бенеш сказав, що охорону меншин уважає конечною для безпеки мира, однаке предкладає внесення годі розглядати без згоди держав. Найкращим засобом для розвязки менш. справи є згідна співпраця меншин із більшістю.

Що буде з Паневропою?

З Женеви подають, що на нарадах Ради Союзу Народів дня 17. ц. м. односторонно прийнято проект паневропейської федерації як матеріял до дальшої праці в окремій комісії, тільки в цьому проекті додано примітку, що до цієї федерації європейських держав можуть належати і неєвропейські держави, тому треба буде змінити назву федерації.

Пожежі.

У зв'язку з пожежами на фільварку Зайдманової в Костельниках (пов. Бучач) поліція арештувала двох місцевих дуговиків: Вас. Кузя та Яц. Барана. При арештованих нібито наїшли матеріяли, що доказують їх участь у підпалі. До фільварку біля Відиня (пов. Золочів), як повідомляє „Газ. Пор.“ підійшло вночі шістьох людей. Вартівники стріляли до них, тому вони завернули. Два з них всеж таки вернулися до фільварку а вартівники стріляли знову. Утікаючи відгрозувалися бути, що мусять фільварок спалити за 1919 р. У Трибуховій біля Козови (пов. Бережани) згоріла стодала зі збіжжям і стайня колоніста Спекса. Все те не було обезпечене. У Зубрі (пов. Бучач) двох невідомих людей кинуло через пліт гліючі ганчірки намочені в бензині на стирти фільварку ст. Баденія. Вартівники вогонь погасили. За утікаючими підпалачами стріляли безуспішно. В Яремчі вночі на 18. вересня невідомі люди хотіли нібито підпалити досвідну пасіку Малопольського Т-ва Рольніч-ого. Лісничий, що обходив свій ревір, застрілював підпалачів і вони втекли. На місці наїшли дві фляшки бензини.

Шофер переїхав 4 дітей.

У п'ятницю вул. Потоцького автом. ч. 9542 їхав Тад. Вебер маг. прав (3. Мая ч. 5) із шофером Вітеком. Біля вул. Содової перебігла вулицею у віддалі 2 м. дівчинка. Вебер не міг здержати вже авто, тому звернув на право і вїхав на хідник на четверо малих дітей. Авто відбилосся від муру та поломило болатник. Жертвою катастрофи впали: півпятилітній Збіг. Роговський, його 8-літн. брат Маріян (Потоцького 56), Ядв. Гжонська 9 літня та Збіг. Сенкевич 8-літн. Збігн. Роговському заломився череп і він помер по дорозі до шпиталю, його брат отримав та контужений, Гжонські колеса авто зломали ногу та поранили на всьому тілі. Найлегше ранений в голову Сенкевич. Виновиника катастрофи Вебера та шофера Вітека арештували, а ранені діти вїзвезли до шпиталю.

~~~~~  
Найновіший здобуток світорідного промислу —  
**„HELIODONT“**  
ПАСТА ДО ЗУБІВ,  
що своєю якістю перевищує всі подібні вироби.  
Жадайте скрізь! Вживайте постійно!  
~~~~~

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського перенесена на вул. Коперника 16. 2296 38-7

— Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“
Фотограф Лев Янушевич. 537 106-1

— Пора вже купити оксамитний капелюх у фірми Е. Геперт, Фредри 9.

— З Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка подається до загального відома, що 3-річний курс (семинар) педагогічний для підготовки до державного іспиту кандидатів на учителів музики і співу в загальних школах, обійматиме в цій році крім сольового і скрипки як головних предметів та фортепіано як побіжного, отсі теоретично-практичні ділянки: На I. році: 1) сольфеджіо і ритміка, 2) хорові справи, 3) акустика, 4) методика, 5) дидактика, 6) гармонія, 7) історія музики. На II. році: те саме без акустики і надто інструментознавства, контрапункт і форми по 1 годині тижнево. На III. році: те саме, що на II. році, і надто семінар гармонічної і формальної аналізи по 1 год. тижнево. Не зважаючи на таке значне поширення науки у всіх напрямках і подробицях, — оплата за курс виноситиме місячно тільки 45 або 55 золотих, залежно від того, чи елев побирає науку обох головних предметів співу і скрипки, чи тільки одного з них. Зголошення приймається найдальше до 1. жовтня, щоби з початком року устійнити догідний розклад годин. При цій нагоді пригадується, що конференцію управителів і годов виділу, філій Музичних Інститутів назначено на 28. вересня в год. 11. рано. З уваги на велике число важких організаційних і шкільних справ проситься всіх точно явитися. Дирекція В. Муз. Інституту у Львові.

— „Саботаж“ на Левандівці. Вчорашня польська преса трубіла про пожежу в будинку „Т. Ш. Л.“ на Левандівці, яку буцімто спричинили українські „саботажисти“ з „УВО“. Сьогодні з Левандівки повідомляють, що в цьому будинку вибух вогонь через необережність робітників поляків, які в домі працювали та що згоріло тільки дві дошки. Всеж вранці на вулицях Левандівки розпілили польські ендеки відозви, щоби бойкотувати українську кооперативу, а вечером „патріотична молоджь“ здемонструвала дім української захоронки, школу, кооперативу і помешкання вчителя Б. Малика.

— „Саботажисти“ в Делятині. У Делятині невідома рука замазала вивіску польського „Зв'язку Стшелецького“ та прибила на мурах відозву УВО. Поліція тепер переводить ревізії у членів „Просвіти“ та у персоналу українських кооператив, між іншим поліція підозріває, що винен у цьому кооператор Ярослав Коланковський та не дає йому спокою.

— Пересторога. Управі Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з В. України у Львові стало відомо, що якийсь панок, який називає себе Борисом Браницьким, ніби-то сином буашого російського посла, знову ходить по людях, збирає гроші і, називаючи себе українським емігрантом, твердить, що від нашого Т-ва дістає допомогу, що скінчив духовний семінар у Львові і т. п. нісенітниця. Управа Т-ва попереджує громадянство, що вона згаданого панка за українського емігранта не вважає і його не знає. Просимо замість безпосередніх допомог давати датки Т-ву, яке опікується кількома дітьми шкільного віку, між якими є один учень 8-ої кл. гімназії, що не має ніяких засобів до існування. Управа Т-ва просить усіх прохачів спрямовувати на адресу: Львів, Руська 3/III.

— Наслідки нужди села. Рідкий випадок трапився у селі Утіховичах, п. Перемишляни. Середньо заможний господар І. Б. грохи задовжився. В понеділок 15. ц. м. виїхав до Перемишля, щоби позичити грошей та відіпхати менші довжки. А що грошей не міг дістати — тож за останній гріш „заліз хробака“. Коли дома жінка не похвалила його поступку — приїс з ліса (де мав заховану) рушницю — щоби застрілити жінку. Жінка однак — прочуваючи лихо — утікла до доньки, а Іван положилися на діжку — та замість переспатися, застрілявся.

— Небезпечні шапки. Учень гімназії Андрій Драла, їдучи зі Львова до дому залізничним шляхом Львів-Станиславів мав ученицьку шапку-мазепинку, яку люблять наші хлопці носити. На станції Старе Село на нього напав поляк Адольф Груби і в брутальний спосіб стягнув з учня шапку та забрав її зі собою мовляв тут

Одинока українська кімната до снідань,
торговля делікатесів і реставрація

ОПЕРАТОР

2387 33—7

Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
ХІРУРГІЧНІ НЕДУГИ. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

не Україна і не маєш права носити мазепинки, тільки „рогатику“. Той сам Адольф Груби стигнув мазепинку із голови Семена Дякова та із Богдана Коржа, з Миколи Левицького та Андрія Гулея. Поліція, повідомлена про це, не зробила з цього ніякого вжитку.

— Цікавий процес у Перемишлі. В селі Княжичах, пов. Перемишль, свого часу пропав без сліду старший віком господар Осип Шаль. Тому, що жінка Осипа Шаль Тереса і їхній син Станіслав жили з пропавшим Осипом у незгоді, впадо підозріння, що це вони вбили Шаль, тому сина арештовано. Станіслав Шаль відразу признався, що він убив батька і 2. червня проти нього відбулась розправа. Обвинувачений зізнавався, що батько бив його і він у власній обороні адарив батька сокирою по голові і вбив його мимохіть. Але коли суд не повірив, що обвинувачений вбив батька, обороняючи себе, Станіслав, побоюючись великої кари нагло змінив свої зізнання і почав твердити, що його батька вбив не він, але його мати та що вона намовила його взяти вину на себе, зізнавати, що батько вбитий випадково без злої воли, а за ті зізнання мати обіцяла синові кілька моргів поля. Син зразу згодився взяти вину на себе, маючи надію, що розправа скінчиться так, що його звільнять, але почувши небезпеку високої кари, син подумав, що воля і життя миліші як мати та морги поля і розкрив карти. Розправа звернулася тепер проти Тереси Шаль, яка знов зізнає, що вона взагалі не знає, хто вбив її чоловіка і ці зізнання сина неправдиві. Тепер суд не знає хто справді винен, тому розправу перервано і розпочато слідство наново.

— З життя Закарпатської України. У селі Вмні Верещки дня 14. ц. м. відбулося величаве посвячення українського „Народнього Дому“. На свято прибули великі маси селянства й інтелігенції з околиць, як також представник „Прогресу“ Волошин з Ужгорода, д-р М. Брацайко, проф. гімна. д-р Панькевич та багато інших діячів Закарпаття. Свято було великою маніфестацією зросту українського руху на Закарпатській Україні.

— Син Теодора Герцля застрівився. Творець та ідеолог сionістичного руху д-р Теодор Герцль мав одного сина Ганса, котрий, як це писалось, покинув віру свого батька і при-

„ГОВЕРЛЯ“

у Львові, вул. Руська 16, тел. 75 92, поручає
снідання, обіди і вечері по приступних цінах. — Пиво пиль-
ненське, жиневське, вина, моди і лікери. 471 3—3

няв християнську релігію. Дня 17. ц. м. цей син Герцля застрівився в Парижі. Причини невідомі, але є загальне переконання, що він, як син великого жидівського діяча, перейшовши на католицизм попав у душевний роздор, в конфлікт з оточенням, пробував навіть вернути до віри батьків, а вкінці зломаний душевною боротьбою — застрівився. Колись батько покладал на нього великі надії, як на піоніра сionістичного руху.

— Вбивство комуніста в Парижі. В однім готелі в Парижі мешкав 25-літній поляк комуніст Чарнецький, горожанин СРСР. На днях до цього готелю прийшли два російські емігранти і застрілили Чарнецького в його кімнаті. Одного з убивників арештовано, а саме б. російського старшину Якевича. Причина вбивства ще не висліджена, але париська преса подає здогад, начебто Чарнецького вбито тому, що він був агентом ДПУ та шпionував між російською еміграцією.

— Справлення помилок. У вчорашньому числі „Діла“ зайшло кілька помилок у замітці „З театру“. Так початок другого відступу має виглядати ось-як: „Не помогла виставі (не виставі!) й обсада головних партій такими виконавцями, як... Балетна пантоміна називається не „До паки“, а „До атаки“.

З театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ“: „ХОРОБРИЙ ВОЯК ШВЕЙК“, сценічна перерібка з повісті Гашека.

Швейк у сценічній перерібці йшов у Львові майже півтора місяця і мав чималий успіх. Досі ще живемо сильними враженнями останньої війни, з її чисто-австрійської доби, і коли довго всміхалися добряче до неї, нині так-же навчилися вже сміятися з неї. Все це робить „історична перспектива“.

Сміх Гашека, втілений у постать Швейка, приваблює як сороміцький дотеп і розбурхоє як діточа наївність. Він є сполучкою ще й інших елементів, які нелегко розложити поодинокі, так само, як важко це зробити з гумором Дон-Кіхота або Тіль-Айленшпігеля. За кожним разом. Коли маємо перед собою живу постать надихану уявою великого письменника, кожний із нас наводить інші риси її характеристики.

Після Швейка-мелянхоліка, в інтерпретації дир. Чарновського, побачили ми вчора інший тип: широко-розсміяне обличчя, безжурне, що висловлює не резигнацію, а насолоду життям, без огляду на те, яке це життя. Ця друга креація йде більше по лінії ідеї Гашека, що заражує нас

Що таке „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним середником проти ревматизму, подагри, гриппу, нервових болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не робить собі шкоди, впливаючи інших безпартійних середників. Досі 6000 лікарів потвердило потаріальною письмем дієвність Тогалю. Дістати можна у всіх аптек. 1924 Ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 15—32

своїм шибеничим гумором і вчить сміятися, навіть в обличчі таких святощів, як авторитет, або кара смерті. Зі сцени у Львові, здається, вперше від часу, як існує тут якийсь театр, упали на голову аудиторії деякі „мішні“, цензурні слова, без яких, зрештою, ніяка воляська дискусія неможлива.

Вся песа збудована на іншій основі, як та вистава, яку ми бачили у „Великій Театрі“: вона більше барвиста, більше соняшна, з ширшим розмахом. Швейка в інтерпретації М. Зінча можна би слухати мабуть до ранку, так само, як слухають його всі ті, що кричать на нього з його балакуєць. П-ні Добжанська, Жичковська, Палівцова попросту капіталіст. Всі ролі назгал, дуже добре розділені і акція пливе жвавою ходою. (м. р.)

З судової салі.

Процес за вбивство в Бережанах.

Перед судом присяглих у Бережанах стояла Анна Палац, Іван, Маріянина і Анеля Маслянки, селяни з Конюх, обвинувачені, що дня 10. січня ц. р. вбили Севастіана Паяца, чоловіка та вітчима. По тридневній розправі вночі дня 18. ц. м. присягли 12 голосами заперечили злочин душегубства § 134 к. з. а uznали Анну Паяц і Івана Маслянку винними злочину вбивства § 140 к. з. та заперечили вину щодо Маріянини й Анелі Маслянкі. На основі цього вердикту, трибунал, в складі предсідника радника Дисевича і р. Гартіба і Гірша, засудив Анну Паяц на 5 літ в'язниці, Івана Маслянку на 4 роки в'язниці, а Анелю і Маріянку Маслянкі увільнив від вини і кари. Обвинувачував прок. Шафран, бороили д-р Шисель, д-р Західний і д-р Лев Ганкевич зі Львова.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 20. вересня ц. м. масло експортне 4:10 зол.; десертне 4:0 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1:40 зол.; копа яєць 8:30 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 20. вересня год. 7:30 „Ріголетто“ Верді.

Неділя, 21. вересня год. 3:30 „Травіта“.

Неділя, 21. вересня год. 7:30 вечором „Дротер“ Легара.

Малий Міський Театр:

Субота, 20 вересня год. 7:30 вечором „Пана Кавалер“.

Неділя, 21. вересня год. 7:30 вечором „Пана Кавалер“.

Театр „Ріжнородностей“ (в Народнім Домі):

Субота, 20. вересня год. 7:30 вечором „Хоробрий воїн Швейк“.

Неділя, 21. вересня год. 7:30 вечором „Хоробрий воїн Швейк“.

Кіна.

АПОЛЬО: Парада любови і звукові док-менти.

КАСІНО: Штабскапітан Губанев.

КОЛЬОСЕН: Нечиніе.

КОПЕРНИК: Звукова фільма „Летун“.

ЛЕВ: Звукова фільма „Ріо-Ріта“.

МАРУСЕНЬКИ: Звукова фільма „Летун“.

ОАЗА: Нічна варта.

ПАЛІАС: Звукова фільма „Поганин“.

ПІАН: Житий труп.

ПАСАЖ: Чортівські кітти. ©

ПРОМІНЬ: Божеська жінка.

ХИМЕРА: Анні шукає чоловіка.

СТИЛЕВ: На провесні та Ольга Чезова.

ФІАТОМОРГАН: Заборонений онов.

УПІХА: Забуті лиця. Любов у природі.

Програма радіо.

Неділя 21. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 10:15 Богослуження, Гельсінгфорс (231,4) 13:30 Популярний концерт. Лондон (356,3) 16:30 Концерт. Берлін (419) 9:05 Релігійний концерт. Харків (425) 19:00 Концерт. Стокгольм (435,8) 15:00 Військова музика. Рим (441,2) 13:30 Радіоквінтет. Прага (456,2) 11:00 Трансмисія з Подєбрад. Відень (516,3) 11:05 Концерт. Будапешт (550,5) 16:00 Мадерські пісні. Ленінград (1000) 16:00 Музика. Париж (1724,1) 19:30 Релігійна музика.

Понеділок 22. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 12:10 Грамофонові п'ятні. Гельсінгфорс (231,4) 19:30 Спів Ед. Кіандер. Берлін (419) 17:30 Поет Ракше читає свої твори. Харків (425) 19:00 Концерт. Рим (441,2) 17:00 Оперова музика. Прага (457,2) 12:20 Концерт. Відень (516,3) 12:00 Капела Віттерніца. Рига (524,5) 16:00 Твори Брамса. Будапешт (550,5) 20:15 Норвежський вечір. Ленінград (1000) 17:30 Твори молодих музикантів. Париж (1724,1) 16:45 Оркестра Льокателлі.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

Надзвичайні Загальні Збори кооп. „Доля“ у Львові відбудуться дня 1. жовтня 1930 р. в год. 5 попол. в льо-

какі при вул. Домініканській ч. 11/1. На порядку деннім зніла статуту.

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові.

Станіславів:

20. IX. Циганка Ала.

21. IX. Популярна вистава „Мартин Борула“, початок в год. 3. попол.

21. IX. Гетьман Дорошенко.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

„ЗНАННЯ“. Однорічний систематичний курс, з підготовкою до іспиту зрілості в українських гімназіях розпочнеться у найближчих днях під проводом професорів-спеціалістів при Театинській вул. ч. 10. — Зголошення в канцелярії від 4—6 попол. 563 2—2

SCHWEIDHOFFER — HOFMANN Поручає юридичне заступство: „Moliuszko“ Зіморонича 10. Ціни і умови дуже приступні. 465 3—3

МОНІУСЗКО Зіморонича 10 поручає юридичні фортеп'яни в різних цінах на догідні сплати. 465 3—3

П'ЯНІСТКА Галя Левицька, вул. Пискова 42, партер, понеділок і четвер 3—5 год. 502 4—5

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на паюшевих пламах навіть старі, знищені; відсилюю, чисту, перероблюю. Волянська, Львів, Соборського 12, тел. 17-04. 232а 12-7

ФУТРА — оказійно продає і приймає в коміс. „Universum“, Пасаж Миколаша. Львів. 313 13—13

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніно, фісгармонії, нові, живі, красні, заграйні, купує, викупає, міняє, продає, довгорічні сплати існуючий 31 літ „Дім Шопена“, Львів, Синіуська 11. Український персонал. 434 7—10

9.000 зол. (не дев'ятьсот) а вже щонайменше 6.000 має чоти спільники для заснування технічної крaмниці у Львові. Заповн. м.с. до 12. Нові офери до Діла під 3.000

КІМНАТА вигідно мебльована, при трамваї, від 1. жовтня до винайму найкраще двома панночками. Тарнаського 7 І. пов. праворуч, між 3—6 попол. 579 1—3

ПРИСТІПНИЙ, молодий кооперант ожениться з панною з міном. Зголошення слати до Адміністрації „Діла“ під „Життя“. 576

ДВОКЛАТ КЛЯФТЕН, Мости Великі, пошукує негайно або пізніше рутинного кооперанта з провінційною практикою, який може самостійно працювати. Зголошення з поданням умови. Неузгоджені без відповіді. 560 2—3

ЗЕМЛЕМІР асистент з практикою, шукає заняття. — Банжачі інформації: Теодор Сивак, Львів, Мурарська ч. 22. 559 2—2

ФУТРА виконус ЕВГЕН ГОВИКОВИЧ робітня футер львів, вул. ЛІНДОГО ч. 3 (бічна вул. Коперника). ФУТРА

Фотографічний доказ:

як при випаданні волосся і лисині відростає волосся!

Фотографічна плівка не обманює. Однак дуже важко дістати знімки, які доказували б невичайний успіх Silvikrin. По ті, ким випадало волосся або жакет лисини — на скільки даються фотографувати, роблять знімки — не так дискретно, щоб лисина була як найменше замітима. Коли ж хто ажиком „Повного лічення волосся“ Silvikrin-ом, дістає нове волосся і прикриває лисину. Тоді з великим задоволенням став перед об'єктивом.

Знімки того роду, яких маємо під рукою, не мають для нас великої вартості, бо не доказують, який був стан волосся перед ліченням. За те про факт, що через припинення „Повного лічення волосся“ Silvikrin-ом, лисина покривалася знов буйним волоссям, знаємо не знімки, а власні відборни, але також від лікарів, які по-ручали своїм пацієнтам Silvikrin і були дуже задоволені досягнутими вислідками.

Певним є одно, що „Повне лічення волосся“ Silvikrin-ом не можна нічим ліпшим заступити. Silvikrin має в собі складники, що відроджують волосся і в них є чимало сірки. Сірка діє дуже додатно на продукцію сил на шкіру голови, відновлює волосся від усіх недуг і для волоссяним цибулькам поживу, потрібну до росту.

Пан W. D. Dierckx: Я випробував всі інші засоби, і аж після вжиття порученого Вами лічення можу похвалитися гарною чуприною. (Слова ці підтверджують залучення знімок, які подано).

Пан Е. А. Біржевий мав: Стану знімки без волосся відкину собі на пам'ятку. „Silvikrin“ був дуже успішний. Знаючи, які довгий час не бачили мене, в трудом могли мене пізнати. (Видно з листа, який ми одержали разом із знімками).

Пан А. К.: Висловлюю Вам свою подяку за такий успішний спосіб, яким є Silvikrin. Як видно з залучених знімок, успіх його також чималий.

Нотаріальне посвідчення
до цих знімок!

Опис посвідчую, що Товариство під фірмою „Silvikrin Vertrieb“ предпала мені три листи писані рукою, яких автори Aleksander Kleinhaus, Eugen Arnold і W. Daehne підтверджують прикладені тут знімки, що давніше волосся вернулося їм, коли вжити методи „Silvikrin-y“.

Dr. J. A. Kleinhaus

Поміщені тут знімки наглядно доказують, що випадання волосся і лисина є недугою, якої можна позбутися через уживання методи „Повного лічення волосся“ Silvikrin-ом.

Як бачимо, часи, коли люди гадали, буцім-то лисину треба лишити власній долі, невідлучно минули.

Приходить час, коли кожний мушкетер та і жінка бачить загибати волосся чи лисину, бо естетичну нату волосся всі однаково цінять.

Просто домагайся від нас раніше безплатного доказового матеріалу (висилаючи купон безплатної

пересилки). Відак вишлемо негайно дуже повчальну брошуру: „Випадання і регенерація волосся“, зразок Silvikrin-Shampoo-y, і найновіший звіт про висліди вживання Silvikrin-y.

Купон безплатної пересилки

переслати до Silvikrin-Vertrieb, Danzig, 576 Böttchergasse 23-27. Прошу прислати мені безплатно і франко:

- 1) зразок Silvikrin-Shampoo-y
- 2) брошуру „Випадання і регенерація волосся“
- 3) найновіший звіт про висліди вживання „Silvikrin-y“.

Ім'я і прізвище:

Vor. u. Zuname:

Місцевість:

On:

Вул. і ч. д.

Str. u. N-o

Почта:

Post:

КОНТИНЕНТА пошукує адвокатську канцелярію у Львові від дня 15. жовтня н. р. Письменні згодошення з сьвітлиці вітат приймає канцелярія д-ра Льва Ганкевича, Львів, вул. Руська ч. 3. 154 2-3

ОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прениційні, продає за готівку на рати від десятих літ з найліпшою стороною знає фірма Іван Зельтен-райх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 437

ДЛЯ БОХ культурних студент-ок (ін) гарна, фронтонна кімната в центрі в гарчех або без. Фортени. Вхід через вузлик. — Згодошення від 12-2-01. Вадюк 14/11. 564 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст везут легіон, серце і мозку

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

2306 Пересилання Рентгеном.

Дентист - Стоматолог

д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга

лікар заграничних клінік

орд. від 8-12 і 14-18 год., неділі і свята 10-12. **Львів, вул. Льва Сапиги ч. 9.** 12-7

Спеціал. акушер, гінеколог, оператор

д-р Іван КІЛЯР

Львів, вул. Льва Сапиги ч. 89. 12-7. Телеф. 51-62. 3-4

Подяка.

Неможливо смерті нечайно забрала нам Найдорожчого Мужа і Батька б. п. Евстахія Биналовича. Цей дорогий склався подяку всім, що приймали в рождію і помічу в наших тяжких горю, а в першій мірі Вир. о. Горчинському за провід в похоронах і відправлення на захід. Віддали і членам Т-ва „Зоря“ за участь в похоронах, хороні під управою рад. Кушніського, оркестрі Т-ва „Зоря“ і всім Товаришам Похоронного з'єднання похорону. Зокрема дякую д. Д. Конові за слова розради і по-м'якшення похоронів. Всім Вам Спаси-Бог! Жінка з дітьми.

Подяка.

Всім Високопреподобним Отцям Дуго-виз, Шамонові Учительському Збороні обох заведень, шкільній молоді та всім приятелям і знайомим, що взяли численну участь в похоронах Найдорожчого нашого батька — б. п. Ізидора Чижі — склався тут широк подяку.

Зокрема дякую за прощальні слова В. П. Радичеві Біленському та В. П. д-ру Іванові Рогунському, усім членам хорів під проводом п. Поєднання, а також усім місцевим товаришам, збороні учительському і шкільній молоді української мови, семінарії та знайомим за віт-ки і квітти.

Також дякую всім, що устно чи письменно висказали співчуття та прийшли в поміч в улаштуванні похоронів. Сякбір — вересень 1930.

Марія, Євген і Олександра Чижі.

VIII. зимовий молочарський курс при „Маслосоюзі“.

Кравені Молочарський Союз „Маслосоюз“ улаштує 5 і шість місячний молочарський курс.

Курс відбуватиметься в Стрию і триватиме від 20. жовтня 1930 р. до 4. квітня 1931. Приймати на нього найбільше 32 кандидати. Умовини прийняття.

- 1) Українська народність.
- 2) Вік від 18-30 літ.
- 3) Попередня практика в молочарні.
- 4) Поручення від якоїсь кооперативної установи.
- 5) Першестаново жакоті кандидати зі середньою освітою.

Наасоручно підписані подання з описом життя та письменною згодою і описом кооперативних установ слати на адресу:

„Маслосоюз“, Львів, Косцюшка ч. 1а.

Наука і приміщення даром. Прогарчування в спеціальній кухні за коштом курсантів. Кошта прогачування деїно по 250 год, місячно 75 год., а за півні час тривання курсу 41250 год., які треба заложити заздалегідь при згодошенні в Касі „Маслосоюзу“.

Курсанти, за яких зобов'язання пере-беруть кооперативні, можуть внаслідати належність місячним ратами. У півні квоті міститиме вже і вписове 50 год. Доходять курсанти, які в спеціальній кухні не будуть харчуватися, платять лише вписове 50 год.

Подання в справі прийняття треба відносити найдаліше до 10. жовтня 1930 р.

Більш інформації в часописі „Кооперативне Молочарство“ ч. 9. і 10. 565 Дирекція „Маслосоюзу“.

Спеціаліст охоронч. шкіряних везут і косметики
Др. І. Мунд
Д. сек. шк. від і змін-орд. від 8-9 і 2-5, а неділі від 9-11. Львів, Асника 1, під Підсудського (Панської). Телеф. 48-01. — 1411 Лічення жидків. 30-7

ЖИВЕ ВОЛОССЯ

ПРИЄМНОЕ НЕГАЙНО
juvenol
НА КОЖНІЙ КАЖАЮЧІЙ КОПРІ
ПІД ГАРАНТІЮ НЕШКІДЛИВІЙ
PARF. d'ORIENT ВАРШАВА.

МЕБЛІ стилеві найновіших фасонів від найліп-багатіших до найскромніших — поручає по приступних цінах фірма **Brück i Gruner** Львів, Ягайлонська 24, телеф. 21-76. 573 1-3

КРИВИЦЮ
ЧАХОТКУ
ВИСНА-
ЖЕННЯ
лічить
вітамінно-вапневий

BIOCALCOL KLAWE

Дентистично-технічне Заведення

Франц Росик

Львів, вул. Сталіца ч. 8. І. пов. повернув. 8-13

Годинник

з американського золота, не різниться від правди-ного золота 14-о кара-тового. Тільки зол. 795

Зам. зол. 303—
УВАГА: Намі годин-ники не слід порівню-вати з іншими так шу-мно рекламованими. На-дистовне завоювання

негайно елегантний плоский годинник, злучний хід з 8-о літньою гарантією, 2 шт. 13 — зол., 4 шт. 29-50, 6 шт. 43-50. Ліпшої якості 10-50, 13—, 18—, 24—, 30—, 35—, 3 світ. циферблатом 9-50, 12—, 15— і 18—. Критий годинник — алкер а трьох амер. копєртами 16—, 19—, 24—, 28— і 35—. Мужеські і жіночі амер. годинники на руці 15—, 17—, 20—, 24—, 28— і 35—. Ланцюжки з амер. золота 2—, 4— і 6— зол. Нізеві годинники такі як рисують: 5-75, 2 шт. 10-50, 4 шт. 20—, 6 шт. 29-75. Столові будильники: 10-50, 12-50 і 14-50. Кошти пересилки платити купуючи.

Світова фірма „Chronometre“ Варшава — почт. свр. 939 відд. 153

Отримують сотні листів з подяками, як доказ доброти наших годинників. 533

ЖУРНАЛІ
ВЗОРИ
Крої
МАНЕКІНИ

Р. ЛЯНДАУ Львів Чарнецького 3 473 2-2